

Kurs-PM HT 2026

AK2004 Riskfilosofi, 7,5 hp

Rubriker markerade med asterisk (*) är hämtade från kursplanen. Övriga avsnitt beskriver det här kurstillfället. Datumen i kurs-PM:et gäller, och eventuella ändringar meddelas i Canvas.

Kurstillfälle

HT 2026 (startdatum 26 oktober 2026, svenska). Kurstillfället pågår till och med 11 januari 2027 i period 2, med studietakt 50 %. All undervisning ges på Zoom.

Undervisningsspråk

Svenska. Kurslitteraturen är på engelska. Seminarsvaren och uppsatsen får skrivas på svenska eller engelska.

Ges av

ABE/Filosofi

Innehåll och lärandemål

Kursinnehåll *

Detta är en grundläggande kurs om filosofiska aspekter på risk och säkerhet. Dess mål är att förse de studerande med arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, som underlättar analys och kommunikation om risker.

Kursen består dels av föreläsningar, dels seminarier. På föreläsningarna kommer grundbegrepp som används i analys av samhällsliga risker att introduceras, t.ex. osäkerhet, riskanalys, nyttomaximering, försiktighetsprincipen. En central del i kursen är etisk analys av risker, riskbedömning och riskhantering.

Kursen ges på svenska.

Kursen ges under förutsättning att ett tillräckligt antal studerande ansöker om plats.

Lärandemål *

Efter kursen ska studenterna kunna

- redogöra för riskanalysens grunder,
- redovisa och förklara olika definitioner av risk,
- använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera samt diskutera risker,
- kritiskt ifrågasätta och problematisera risker och riskanalys från olika filosofiska perspektiv,
- diskutera etiska aspekter av risker och riskanalys.

Lärandeaktiviteter

Kursen startar 26 oktober. Den första veckan har inga schemalagda tillfällen och är till för att komma i gång: läsa inför seminarium 1 och titta i ämnesbanken för uppsatsen. Undervisningen börjar med föreläsning 1 måndag 2 november, och kursveckorna räknas därifrån. Kursvecka 1 är 2–8 november (vecka 45) och kursvecka 7 är 14–20 december (vecka 51). Kursen har två delar som löper parallellt.

Seminariedelen (SEM2, 3,5 hp) består av tre föreläsningar och tre seminarier. Inför varje seminarium läser du tre texter och lämnar in skriftliga svar på förberedelsefrågor, och på seminariet diskuterar ni texterna och era svar. Efter seminariet lämnar du in en uppdaterad version av dina svar, där du visar vad du har ändrat efter diskussionen. I januari lämnar du in en slutredovisning med dina uppdaterade svar samlade och en kort reflektion över alla tre seminarier. Föreläsningarna är inte obligatoriska och spelas in. Seminarierna har obligatorisk närvaro. Du kan missa ett av de tre seminarierna och ändå bli godkänd, men då gör du en kompletteringsuppgift.

Uppsatsdelen (TEN2, 4 hp) är en uppsats på 2 000–2 500 ord om en riskfråga som du väljer själv. Du skriver den i tre moment i en skrivgrupp, som regel om fyra studenter: din fråga i kursvecka 3, ditt argument i kursvecka 5 och ett utkast i kursvecka 7. Efter varje moment träffas gruppen på Zoom och diskuterar varandras texter. Under hela kursen för du en handskriven journal om ditt uppsatsarbete. Den 4 januari lämnar du in slutversionen av uppsatsen och presenterar den muntligt.

Ord som används i kurs-PM:et

- **Förberedelsesvar:** dina skriftliga svar på förberedelsefrågorna inför ett seminarium.
- **Uppdaterade svar:** dina förberedelsesvar reviderade efter seminariet, med ändringarna markerade.
- **Slutredovisning:** dina uppdaterade svar samlade, med en reflektion över seminarierna, inlämnade i januari.
- **Moment 1–3:** de tre stegen i uppsatsarbetet: frågan, argumentet och utkastet.
- **Peer review:** din skriftliga kommentar på två gruppkamraters utkast i moment 3.
- **Slutversion:** den färdiga uppsatsen, som lämnas in 4 januari och betygsätts. Arbetet med den efter moment 3 kallas slutrevision.
- **Kompletteringsuppgift:** en uppgift som ersätter ett missat seminarium.
- **Komplettering:** att i efterhand lämna in något som saknas eller rätta något som inte har godkänts, till exempel en uppsats som har fått FX. Fristerna står under *Komplettering och omexamination*.

Pedagogiskt upplägg

Seminarierna bygger på så kallad flipped learning. Du läser texterna och formulerar dina egna svar före seminariet, och seminarietiden används till att pröva och fördjupa svaren tillsammans med andra. Föreläsningarna introducerar seminariets tema och texter. Förberedelsesvaren ska visa att du har läst texterna noga och arbetat med frågorna. De är underlag för diskussionen, och du kan bli godkänd även om du är osäker på ett svar.

Uppsatsen skrivs i tre moment, där varje moment är en tidigare version av samma text. Du får återkoppling från två håll. Läraren kommenterar skriftligt din fråga och ditt argument, och dina gruppkamrater läser och diskuterar alla tre versionerna. Läraren läser inte din uppsatstext förrän den bedöms, så att återkopplingen under arbetet inte kan uppfattas som ett besked om betyg.

Momenten bedöms aldrig på kvalitet, eftersom de ska ge dig utrymme att visa ofärdigt tänkande medan det fortfarande går att ändra.

Förväntad arbetsinsats

Kursen omfattar 7,5 högskolepoäng, vilket motsvarar omkring 200 timmars arbete. Siffrorna är planeringsvärden.

Del	Timmar
Seminarierna	
Tre föreläsningar	6
Tre seminarier	6
Läsning och förberedelsefrågor, 15 per seminarium	45
Uppdaterade svar efter seminariet, 3 per seminarium	9
Slutredovisning med reflektion	6
Uppsatsen	
Journal, ett uppslag i veckan	8
Fördjupad läsning för uppsatsen, i kurstexterna och eventuellt annan litteratur	46
Moment 1, frågan	6
Moment 2, argumentet	10
Moment 3, utkastet	20
Peer review av två utkast	3
Gruppmöten och förberedelse inför dem	5
Slutrevision	25
Processbilaga och presentation	5
Summa	200

Förslag på veckoplan

Belastningen är ojämn. Kursvecka 6, när du skriver utkastet samtidigt som du förbereder seminarium 3, är den tyngsta, och slutrevisionen av uppsatsen ligger i jullovet. Planen nedan visar hur de 200 timmarna kan fördelas.

Vecka	Datum	Det viktigaste	Timmar
v. 44	26 okt – 1 nov	Läs inför seminarium 1, titta i ämnesbanken, presentera dig i forumet	12
Kursvecka 1 (v. 45)	2–8 nov	Föreläsning 1, formuläret, svar till seminarium 1, journal	18
Kursvecka 2 (v. 46)	9–15 nov	Seminarium 1, arbete med frågan till moment 1	20
Kursvecka 3 (v. 47)	16–22 nov	Föreläsning 2, uppdaterade svar till seminarium 1, moment 1, läsning till seminarium 2	23
Kursvecka 4 (v. 48)	23–29 nov	Gruppmöte, seminarium	23

		2, arbete med argumentet	
Kursvecka 5 (v. 49)	30 nov – 6 dec	Föreläsning 3, uppdaterade svar till seminarium 2, moment 2, läsning till seminarium 3	24
Kursvecka 6 (v. 50)	7–13 dec	Gruppmöte, seminarium 3, utkastet	25
Kursvecka 7 (v. 51)	14–20 dec	Moment 3, uppdaterade svar till seminarium 3, peer review, gruppmöte	20
Jul och nyår (v. 52–53)	21 dec – 3 jan	Slutrevision av uppsatsen och processbilagan	25
v. 1	4–10 jan	Slutinlämning och presentation, slutredovisningen av seminarierna	10
		Summa	200

Planen förutsätter att du lämnar in de uppdaterade svaren onsdagen efter varje seminarium, medan diskussionen är färsk. Då återstår bara reflektionen när du sammanställer slutredovisningen i januari. Processbilagan skriver du innan du lämnar in slutversionen. Du får lämna in slutversionen när som helst efter moment 3, före 4 januari, om det passar dig bättre.

Detaljplanering

Föreläsningar

Föreläsning 1 – Riskkontologi och riskvetenskap (Per Wikman Svahn) börjar med en kursintroduktion och praktisk information, bland annat om uppsatsen. Den tar sedan upp vad som menas med risk, skillnaden mellan risk, osäkerhet och djup osäkerhet, vetenskaplig kunskap om risker och värden i vetenskap och riskhantering.

Föreläsning 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering (Fredrik Olsson) tar upp avvägningar mellan risker och annat, problemen med kostnads-nyttoanalys, problemen med osäkra modeller för beslutsfattande och etiska aspekter på riskhantering.

Föreläsning 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap (Ingvar Mattsson) tar upp försiktighetsprincipen, vad vi kan veta om framtiden och beslut under osäkerhet och okunskap.

Föreläsningarna är frivilliga men rekommenderas starkt, eftersom de introducerar texterna till det seminarium som följer. Föreläsningarna spelas in och läggs upp i Canvas.

Seminarier

För att bli godkänd på ett seminarium ska du

1. lämna in dina förberedelsesvar i Canvas senast torsdag kl. 23.59, dagen före seminariet,
2. delta aktivt i seminariet på Zoom, och

3. lämna in uppdaterade svar senast onsdagen efter seminariet kl. 23.59 och få dem godkända.

Att delta aktivt betyder att du är med under hela seminariet med kameran på och tar del i diskussionen i din grupp. Är du borta högst tio minuter, till exempel för att uppkopplingen bryts, räknas det inte som frånvaro. Skriv då till läraren i Zoom-chatten eller per mejl. Är du borta längre räknas seminariet som missat.

Deadline för förberedelsesvaren är fast, eftersom de är underlag för seminariet: svar som kommer in efter deadline kräver kompletteringsuppgift, även om de kommer före seminariet. Missar du seminariet gör du också en kompletteringsuppgift, se *Om något kommer sent eller saknas*.

Förberedelsesvaren bedöms bara för fullständighet: det ska finnas ett allvarligt menat svar på varje fråga, som visar att du har läst och arbetat med texten.

På seminariet redovisar ni era svar och diskuterar dem i grupper och i helklass.

Seminarium 1 – Riskkontologi och riskvetenskap (Per Wikman Svahn): Hansson 2005, Hansson & Aven 2014 och Douglas 2000.

Seminarium 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering (Fredrik Olsson): Hansson 2007, Hansson 2003 och Roeser 2006.

Seminarium 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap (Ingvar Mattsson): Sandin m.fl. 2002, Hansson 2009 och Aven 2013.

Fullständiga referenser finns under *Kurslitteratur*. Förberedelsefrågorna till seminarium 1 finns i Canvas vid kursstart, och frågorna till seminarium 2 och 3 publiceras senast vid föreläsningen före seminariet.

Uppdaterade svar efter seminariet

Efter varje seminarium lämnar du in en uppdaterad version av dina förberedelsesvar. Det är en egen uppgift i Canvas, skild från förberedelsesvaren: i Canvas heter uppgifterna Sem 1.1, 2.1 och 3.1 för svaren före seminariet och Sem 1.2, 2.2 och 3.2 för de uppdaterade svaren. Lämna alltså inte in den uppdaterade versionen som en ny version i samma uppgift som förberedelsesvaren.

De uppdaterade svaren ska vara inlämnade senast onsdagen efter seminariet kl. 23.59, det vill säga 18 november, 2 december och 16 december.

Det ska synas vad du har ändrat efter seminariet. Markera ändringarna i texten, till exempel med färg eller spårade ändringar, och skriv överst några rader om vad du har ändrat och varför: en invändning som kom upp i diskussionen, ett begrepp som du nu förstår annorlunda eller ett argument som du vill stärka. Har du låtit ett svar stå kvar oförändrat skriver du kort varför det håller.

De uppdaterade svaren bedöms som godkända eller inte godkända. De är godkända när de visar att du har tagit hänsyn till diskussionen på seminariet. Godkänns de inte får du besked i Canvas och kan komplettera inom två veckor från beskedet.

Slutredovisning av seminarierna

Senast **torsdag 7 januari kl. 23.59** lämnar du in en fil i Canvas med

1. dina uppdaterade svar till de seminarier som du har deltagit i, samlade i ett dokument;
2. en reflektion på högst en sida om hur seminarierna hänger ihop: vilka begrepp eller argument som återkommer, och hur din syn på risk har förändrats under kursen.

Slutredovisningen är godkänd när den innehåller de uppdaterade svaren och reflektionen knyter ihop seminarierna. Godkänns den inte får du besked senast fredag 15 januari och kan komplettera den inom två veckor från beskedet.

Uppsatsen

Vad uppsatsen ska göra

En uppsats i riskfilosofi ställer en fråga om en konkret risk eller ett riskbeslut och försvarar ett svar. Den ska

- ställa en tydlig fråga om ett konkret fall, till exempel en teknik, ett beslut, en regel eller en händelse;
- försvara ett svar, uppsatsens tes, med argument;
- använda minst två av kursens texter för att presentera, tillämpa eller kritisera deras argument;
- pröva den starkaste invändningen mot tesen och svara på den;
- avsluta med en tydligt formulerad slutsats.

Formkrav

- 2 000–2 500 ord. Ordantalet gäller brödtexten med eventuella fotnoter, men inte titel, referenslista eller processbilaga.
- Referenser och litteraturförteckning enligt ett etablerat system, till exempel APA eller Harvard.
- Svenska eller engelska.
- Radavstånd 1,5 och textstorlek 12. Typsnitt och marginaler väljer du själv.
- Ditt namn och uppsatsens titel överst.
- Inlämning som PDF.

Formkraven och kravet på minst två av kursens texter kontrolleras innan uppsatsen bedöms.

Uppfyller uppsatsen inte dem får du besked senast fredag 8 januari och kan komplettera inom en vecka. Övriga krav under *Vad uppsatsen ska göra* bedöms enligt betygskriterierna, så en uppsats som saknar en tydlig fråga, en tes, en prövad invändning eller en slutsats når inte E.

Ämne och ämnesbank

Ämnet väljer du själv. När kursen startar finns en ämnesbank i Canvas med omkring tolv exempelfrågor kopplade till kursens tre teman. Varje fråga visas i tre versioner: bred, smal och analytisk.

Du kan byta ämne till och med moment 2, alltså lämna in moment 2 med ett nytt ämne. Efter moment 2 behöver ett byte stämmas av med läraren, till exempel i det öppna Zoom-rummet, eftersom det mesta av arbetet då måste göras om. Väljer du ett ämne inom försiktighetsprincipen eller djup osäkerhet, som föreläsning 3 tar upp först 30 november, kan du läsa texterna till seminarium 3 i förväg.

Skrivgrupp

Efter föreläsning 1 fyller du i ett formulär i Canvas senast **onsdag 4 november kl. 12.00**. Där anger du vilka tider som brukar passa dig för gruppmöten och om du kan tänka dig att arbeta i en skrivgrupp på engelska. Den som inte fyller i formuläret, eller registrerar sig senare, placeras i en grupp av läraren. Grupperna har fyra studenter, eller tre när antalet inte går jämnt ut. De publiceras fredag 6 november. En grupp arbetar på engelska och de övriga på svenska.

Efter varje moment träffas gruppen på Zoom, utan lärare, på en tid som ni själva bokar inom den period som anges vid momentet. Mötet tar 45 minuter och följer en mötesmall i Canvas.

Mötena förväntas av alla men är inget krav för godkänt. Du får ut mest av momenten om du är med. Om gruppen inte fungerar, till exempel för att någon har hoppat av eller inte lämnar in, kontaktar du kursansvarig. Grupper som har krympt kan slås ihop.

Journal

Under kursen för du en handskriven journal på papper, i en anteckningsbok, med ett uppslag i veckan från kursvecka 1 till slutinlämningen. Det blir omkring nio uppslag. Datera varje uppslag.

- **Ditt tänkande:** frågan, tesen, argumentkartan och svaret på invändningen arbetar du fram i journalen, så att det går att följa där. Det du sedan lämnar in i ett moment för du över till momentets text.
- **Revisionsplan:** direkt efter varje gruppmöte skriver du tre punkter: vad du ändrar, vad du inte ändrar och varför, och ditt nästa steg.
- **Inlämning:** vid varje moment och vid slutinlämningen fotograferar du uppslagen sedan förra gången och lämnar in dem som en egen PDF, till exempel med mobilens skanningsfunktion.
- **Bedömning:** journalen räknas som inlämnad när du lämnar in de uppslag du har skrivit sedan förra gången. Ett veckouppslag som saknas, till exempel för att du har varit sjuk, gör inte momentet ofullständigt. Journalen är ditt eget arbetsredskap, och läraren läser den inte.

Moment 1: frågan (kursvecka 3)

Lämnas in **torsdag 19 november kl. 09.00**. Högst en sida med

1. ämnet och varför det är en riskfilosofisk fråga (3–4 meningar);
2. frågan i tre versioner: bred, smal och analytisk;
3. den fråga du väljer, och varför;
4. de kurstexter du tror att du kommer att använda.

Läraren lägger högst tre skriftliga kommentarer i Canvas senast **fredag 20 november kl. 17.00**.

Gruppen träffas **lördag 21 – tisdag 24 november**.

Moment 2: argumentet (kursvecka 5)

Lämnas in **torsdag 3 december kl. 09.00**:

1. vad du har ändrat sedan moment 1, och varför (3–5 meningar);
2. en argumentkarta med tesen, de 2–4 argument som bär den, den starkaste invändningen och ditt svar. Rita den för hand och fotografera den, eller skriv den som en punktlista;
3. en disposition där varje avsnitt har en rad om vad det gör för argumentet.

Läraren lägger högst tre skriftliga kommentarer på argumentkartan i Canvas senast **fredag 4 december kl. 17.00**. Gruppen träffas **lördag 5 – tisdag 8 december**.

Moment 3: utkastet (kursvecka 7)

Lämnas in **tisdag 15 december kl. 09.00**:

1. vad du har ändrat sedan moment 2 (3–5 meningar);
2. ett komplett men grovt utkast: alla avsnitt och hela argumentet, minst 1 500 ord, med de osäkra partierna markerade. Språket behöver inte vara färdigt;

3. 2–3 frågor som du vill ha svar på från dina läsare.

Peer review senast torsdag 17 december kl. 12.00. Läs två av dina gruppkamraters utkast, enligt fördelningen i Canvas, och svara skriftligt på frågorna i Canvas. Finns det färre än två utkast att granska i gruppen granskar du dem som finns.

Gruppen träffas **torsdag 17 – söndag 20 december** och går igenom granskningarna. Revisionsplanen från mötet blir din plan för slutrevisionen. Läraren läser inte utkasten.

Öppna Zoom-rum

Måndag 9 november och måndag 23 november kl. 15.00–16.00, och måndag 7 december kl. 15.00–17.00, har läraren ett öppet Zoom-rum där du kan diskutera din uppsats. Ingen bokning behövs. Under jul och nyår, 21 december – 3 januari, kan du inte räkna med svar från lärarna.

Slutinlämning

Senast **måndag 4 januari kl. 12.00** lämnar du in

- slutversionen av uppsatsen som PDF, med processbilagan sist i samma fil;
- de sista journaluppslagen som en egen PDF.

Processbilagan är högst en sida och svarar på fyra frågor:

1. Hur förändrades din fråga och din tes under arbetet?
2. Vilket val var svårast?
3. Vilken respons följde du, och vilken följde du inte? Varför?
4. Hur har du använt AI, och var i journalen växte din fråga och tes fram? Se *Redovisning av hjälp och AI*.

Presentation

Samma dag **kl. 14.00–16.00** presenterar du uppsatsen på Zoom i ett av tre parallella rum. Fördelningen på rummen publiceras i Canvas i december. Du är med i ditt rum under hela passet. Du har tio minuter för din presentation. Mer om formen kommer i Canvas.

Presentationen är ett krav för att uppsatsen ska bedömas och påverkar inte betyget. Kan du inte delta 4 januari mejlar du kursansvarig för att boka en enskild presentation på Zoom senast fredag 8 januari. Är du sjuk även då bokar du en senare tid, senast måndag 1 februari.

I KTH:s schema står passet 4 januari som tentamen. Det är presentationen av uppsatsen. Du behöver inte anmäla dig till passet.

Inlämningar och deadlines

När	Vad	Del
måndag 2 november, före föreläsning 1	Presentation av dig själv i diskussionsforumet	–
onsdag 4 november kl. 12.00	Formulär om tider och skrivgrupp	Uppsatsen
torsdag 12 november kl. 23.59	Sem 1.1 Förberedelsesvar, seminarium 1	Seminarierna
onsdag 18 november kl. 23.59	Sem 1.2 Uppdaterade svar, seminarium 1	Seminarierna
torsdag 19 november kl. 09.00	Moment 1 och journal	Uppsatsen
torsdag 26 november kl. 23.59	Sem 2.1 Förberedelsesvar,	Seminarierna

	seminarium 2	
onsdag 2 december kl. 23.59	Sem 2.2 Uppdaterade svar, seminarium 2	Seminarierna
torsdag 3 december kl. 09.00	Moment 2 och journal	Uppsatsen
torsdag 10 december kl. 23.59	Sem 3.1 Förberedelsesvar, seminarium 3	Seminarierna
tisdag 15 december kl. 09.00	Moment 3 och journal	Uppsatsen
onsdag 16 december kl. 23.59	Sem 3.2 Uppdaterade svar, seminarium 3	Seminarierna
torsdag 17 december kl. 12.00	Peer review av två utkast	Uppsatsen
måndag 4 januari kl. 12.00	Slutversion med processbilaga, och journal	Uppsatsen
torsdag 7 januari kl. 23.59	Slutredovisning av seminarierna och eventuell kompletteringsuppgift	Seminarierna

Vad som händer om något kommer sent eller saknas sammanfattas i en tabell under *Examination och slutförande*.

Schema

Vecka	Dag	Tid	Tillfälle	Lärare
45	Måndag 2 november	15.00–17.00	Föreläsning 1	Per Wikman Svahn
46	Måndag 9 november	15.00–16.00	Öppet Zoom-rum om uppsatsen	Per Wikman Svahn
46	Fredag 13 november	13.00–15.00	Seminarium 1	Per Wikman Svahn
47	Måndag 16 november	15.00–17.00	Föreläsning 2	Fredrik Olsson
48	Måndag 23 november	15.00–16.00	Öppet Zoom-rum om uppsatsen	Per Wikman Svahn
48	Fredag 27 november	13.00–15.00	Seminarium 2	Fredrik Olsson
49	Måndag 30 november	15.00–17.00	Föreläsning 3	Ingvar Mattsson
50	Måndag 7 december	15.00–17.00	Öppet Zoom-rum om uppsatsen	Per Wikman Svahn
50	Fredag 11 december	13.00–15.00	Seminarium 3	Ingvar Mattsson
1	Måndag 4 januari	14.00–16.00	Presentation av uppsatsen	Per Wikman Svahn, Fredrik Olsson och Ingvar Mattsson

Alla tillfällen ges på Zoom. Länkarna finns i Canvas, som öppnar senast vid kursstart, och skickas också ut med mejl. Skrivgruppernas möten bokar grupperna själva. Kurstillfället slutar 11 januari 2027.

Förberedelser inför kursstart

Särskild behörighet *

120 hp högskolestudier samt Svenska B/ Svenska 3 och Engelska B/ Engelska 6 eller motsvarande.

Rekommenderade förkunskaper

Kursen vänder sig till studerande i de högre årskurserna vid KTH:s civilingenjörsutbildningar. Den vänder sig även till andra som i sin utbildning kommer i kontakt med risk- och säkerhetsfrågor, samt till yrkesverksamma som arbetar med risk och säkerhet.

Registrering och Canvas

Registrera dig på kursen enligt [KTH:s anvisningar om kursregistrering](#). Kursrummet finns i Canvas, som du når via Personliga menyn på kth.se. Skriv en kort presentation av dig själv i diskussionsforumet innan föreläsning 1. Börja gärna läsa inför seminarium 1 redan första veckan, och titta i ämnesbanken.

Du behöver en dator med kamera, mikrofon och [Zoom](#), och en anteckningsbok till journalen.

Kurslitteratur

Seminarium 1 – Riskontologi och riskvetenskap

- Hansson, S. O. (2005). Seven myths of risk. *Risk Management* 7(2), 7–17.
<https://doi.org/10.1057/palgrave.rm.8240209>
- Hansson, S. O. & Aven, T. (2014). Is risk analysis scientific? *Risk Analysis* 34(7), 1173–1183.
<https://doi.org/10.1111/risa.12230>
- Douglas, H. (2000). Inductive risk and values in science. *Philosophy of Science* 67(4), 559–579.
<https://doi.org/10.1086/392855>

Seminarium 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering

- Hansson, S. O. (2007). Philosophical problems in cost–benefit analysis. *Economics & Philosophy* 23(2), 163–183. <https://doi.org/10.1017/S0266267107001356>
- Hansson, S. O. (2003). Ethical criteria of risk acceptance. *Erkenntnis* 59(3), 291–309.
<https://doi.org/10.1023/A:1026005915919>
- Roeser, S. (2006). The role of emotions in judging the moral acceptability of risks. *Safety Science* 44(8), 689–700. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2006.02.001>

Seminarium 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap

- Sandin, P., Peterson, M., Hansson, S. O., Rudén, C. & Juthe, A. (2002). Five charges against the precautionary principle. *Journal of Risk Research* 5(4), 287–299.
<https://doi.org/10.1080/13669870110073729>
- Hansson, S. O. (2009). From the casino to the jungle. *Synthese* 168(3), 423–432.
<https://doi.org/10.1007/s11229-008-9444-1>
- Aven, T. (2013). On how to deal with deep uncertainties in a risk assessment and management context. *Risk Analysis* 33(12), 2082–2091. <https://doi.org/10.1111/risa.12067>

Artiklarna är tillgängliga via KTH:s bibliotek när du är inloggad och läggs också upp i Canvas.

Till uppsatsen räcker kursens texter. Du får använda annan litteratur, och KTH:s bibliotek kan hjälpa dig att söka.

Stöd för studenter med funktionsnedsättning

Har du en dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning kan du ansöka om stöd via [Funka](#). Ansök i god tid och kontakta kursansvarig om ett beviljat stöd behöver beaktas i kursen. Den som har rätt till anpassning får till exempel föra journalen digitalt eller som röstanteckningar.

Examination och slutförande

Betygsskala *

A, B, C, D, E, FX, F

Examination *

- SEM2 - Seminarier, 3,5 hp, betygsskala: P, F
- TEN2 - Skriftlig tentamen, 4,0 hp, betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F

Examinator beslutar, baserat på rekommendation från KTH:s handläggare av stöd till studenter med funktionsnedsättning, om eventuell anpassad examination för studenter med dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning.

Examinator får medge annan examinationsform vid omexamination av enskilda studenter.

När kurs inte längre ges har student möjlighet att examineras under ytterligare två läsår.

Övriga krav för slutbetyg *

- Seminarier (SEM2; 3,5 hp), P/F
- Skriftlig tentamen (TEN2; 4 hp), A-F

Kurstillfällets krav

Lärandemål och examination

Lärandemål	Examineras i
redogöra för riskanalysens grunder	SEM2
redovisa och förklara olika definitioner av risk	SEM2
använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera samt diskutera risker	SEM2 och TEN2
kritiskt ifrågasätta och problematisera risker och riskanalys från olika filosofiska perspektiv	SEM2 och TEN2
diskutera etiska aspekter av risker och riskanalys	SEM2 och TEN2

I seminariedelen examineras målen genom att du i förberedelsesvaren, diskussionerna, de uppdaterade svaren och slutredovisningen visar att du kan redogöra för och använda texternas begrepp och argument. Bedömningen är godkänd eller underkänd.

SEM2 – Seminarier, 3,5 hp

För godkänt (P) krävs

- godkänt på alla tre seminarierna, direkt eller genom en godkänd kompletteringsuppgift,
- godkända uppdaterade svar till de seminarier som du har deltagit i, och
- en godkänd slutredovisning.

SEM2 rapporteras när slutredovisningen är godkänd.

TEN2 – Skriftlig tentamen, 4 hp

TEN2 heter Skriftlig tentamen i kursplanen och examineras genom uppsatsen. För att uppsatsen ska bedömas ska alla delar vara inlämnade: moment 1–3, journaluppslagen vid varje moment, peer review av två utkast (eller av dem som finns i gruppen), slutversionen med processbilaga och presentationen. Delarna bedöms bara på att de är fullständiga, och varje del räknas som inlämnad när det som räknas upp för den finns med.

Bara slutversionen betygsätts, enligt betygskriterierna nedan.

Betygskriterier för uppsatsen

Kraven under *Vad uppsatsen ska göra* gäller för alla betyg, och formkraven kontrolleras innan uppsatsen bedöms. Tabellen visar vad som krävs för varje betyg. Kriterierna är kumulativa, så varje betyg kräver också det som krävs för betygen under.

Betyg	Tillkommande kriterier
E	Korrekt språk. Tydliga referenser och citat. Korrekt litteraturförteckning och notapparat (2). Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser. Adekvat presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen.
D	Adekvat och självständig presentation (1) av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen. Väl fungerande disposition.
C	Genomtänkt och konsekvent terminologi.
B	Självständighet i teser, argument, tolkning och bedömning av sundhet och giltighet hos egna och andras argument.
A	Mycket förtjänstfull på samtliga bedömningsgrunder.

(1) Med *en självständig presentation* menas att argument hämtade från andra områden analyseras och tillämpas i förhållande till den aktuella frågeställningen, att du argumenterar med stöd av egna exempel eller exempel från andra områden, att din egen röst är tydlig i argumentationen även om analysen har en tydlig koppling till litteraturen inom området, och att du ger egna förslag till hur ett problem kan analyseras eller lösas.

(2) *Korrekt litteraturförteckning och notapparat* betyder att du själv väljer hur du presenterar litteraturförteckning och referenser, men att det ska göras enligt något etablerat sätt.

Kravet på en adekvat presentation av argument och ståndpunkter betyder inte att du ska redovisa allt som står i litteraturen, utan att du ska visa att du kan använda insikter eller argument från den.

Slutbetyg

När SEM2 och TEN2 är godkända får du slutbetyg på kursen. Slutbetyget är detsamma som betyget på TEN2. Uppsatserna bedöms efter 4 januari, och betyget rapporteras i Ladok senast fredag 29 januari.

Komplettering och omexamination

Vad	Besked senast	Komplettera senast
Formkrav i uppsatsen	fredag 8 januari	en vecka efter beskedet
Uppdaterade svar som inte godkänts	inom två veckor från deadline, för seminarium 3 senast fredag 8 januari	två veckor efter beskedet
Slutredovisning eller kompletteringsuppgift som inte godkänts	fredag 15 januari	två veckor efter beskedet
Uppsats med betyget FX	fredag 29 januari	två veckor efter beskedet
Delar som saknas, i seminariedelen eller i uppsatsarbetet	–	måndag 1 februari 2027

- **FX:** en uppsats som ligger nära E men brister i ett kriterium får betyget FX. En godkänd komplettering ger betyget E.
- **Efter 1 februari:** det som inte är inlämnat då examineras vid nästa kurstillfälle, hösten 2027.
- **Omexamination** kan göras vid nästa ordinarie kurstillfälle.

Redovisning av hjälp och AI

Seminarierna. Du får använda AI när du arbetar med texterna och skriver dina svar, också för att formulera och översätta text. Tänkandet ska vara ditt, och du ansvarar för allt innehåll. På seminariet ska du kunna förklara och försvara dina svar. Avsluta varje inlämning med en rad om vilken hjälp du har fått, från personer eller AI-verktyg, och hur du har använt den. "Jag har inte använt AI eller annan hjälp" är ett fullständigt svar när det stämmer.

Uppsatsen. Du får använda AI när du skriver uppsatsen, också för att formulera och översätta text. Tänkandet ska vara ditt: frågan, tesen, argumentkartan och svaret på invändningen arbetar du fram själv i journalen, och det ska gå att följa där. I processbilagan redovisar du hur du har använt AI och var i journalen din fråga och tes växte fram. På presentationen ska du kunna förklara och försvara uppsatsens argument.

Om något kommer sent eller saknas

Del	Deadline	Om den kommer sent eller saknas
Förberedelsesvar (Sem X.1)	torsdag före seminariet kl. 23.59	Deadline är fast. Svar som kommer in senare kräver kompletteringsuppgift.
Deltagande i seminarium	seminariet	Missat seminarium, eller frånvaro längre än tio minuter, kräver kompletteringsuppgift.
Uppdaterade svar (Sem X.2)	onsdag efter seminariet kl. 23.59	Ingen kompletteringsuppgift, men de ska vara inlämnade senast

		torsdag 7 januari.
Slutredovisning och kompletteringsuppgift	torsdag 7 januari kl. 23.59	Ska vara inlämnade senast 1 februari. SEM2 rapporteras när de är godkända.
Moment 1 och 2	torsdag kl. 09.00	Lämna in så snart du kan. Gruppen läser texten bara om den har kommit före mötet, och lärarens kommentarer kommer senare.
Moment 3	tisdag 15 december kl. 09.00	Gruppen behöver inte granska ett sent utkast. Du granskar gruppens utkast som vanligt.
Peer review	torsdag 17 december kl. 12.00	Din grupp får mindre underlag inför mötet. Den ska vara gjord för att uppsatsen ska bedömas. Finns färre än två utkast i gruppen räcker de som finns.
Gruppmöte	enligt momentet	Inget krav. Läs ändå texterna och skriv din revisionsplan utifrån kommentarerna.
Slutversion med processbilaga	måndag 4 januari kl. 12.00	Uppsatsen bedöms när den är inlämnad, senast 1 februari.
Presentation	måndag 4 januari kl. 14.00–16.00	Enskild presentation senast fredag 8 januari, som du bokar via mejl. Vid sjukdom även då: en senare tid, senast 1 februari.

Sista dag för allt som saknas, i båda delarna, är måndag 1 februari 2027. Fristerna för komplettering står under *Komplettering och omexamination*.

Kompletteringsuppgiften

Kompletteringsuppgiften ersätter ett missat seminarium. Den gäller också när förberedelsesvaren har kommit in efter deadline. Du granskar skriftligt två anonymiserade förberedelsesvar från seminariet och jämför dem med dina egna, sammanlagt omkring 500 ord. Instruktioner finns i Canvas. Kompletteringsuppgiften ersätter både seminariet och de uppdaterade svaren för det seminariet. Den bedöms som godkänd eller inte godkänd och påverkar inte ditt betyg.

Du kan göra kompletteringsuppgift för högst ett seminarium, eftersom seminariedelen bygger på att du deltar i diskussionerna. Missar du ett andra seminarium på grund av sjukdom eller annat giltigt skäl kontaktar du kursansvarig så snart som möjligt, och examinator kan då medge en kompletteringsuppgift till. Annars kan du inte bli godkänd på SEM2 under det här kurstillfället, och du gör de seminarier som saknas vid nästa kurstillfälle, hösten 2027.

Etiskt förhållningssätt *

- Vid grupparbete har alla i gruppen ansvar för gruppens arbete.
- Vid examination ska varje student ärligt redovisa hjälp som erhållits och källor som använts.
- Vid muntlig examination ska varje student kunna redogöra för hela uppgiften och hela lösningen.

Kontakter

Kommunikation med lärare

Frågor om kursen, uppsatsen och examinationen mejlar du till Per Wikman Svahn, per.wikman@abe.kth.se. Räkna med svar inom två arbetsdagar, utom under jul och nyår. Frågor om ett visst seminarium kan du ställa till den lärare som håller det via Canvas. Administrativa frågor om antagning, registrering och resultat skickar du till kursexp@abe.kth.se. Skriv kurskoden AK2004 i ämnesraden. Instruktioner, inlämningar och eventuella ändringar publiceras i Canvas.

Efter kursen får du en kursenkät, och kursanalysen publiceras på kursens sida på kth.se.

Kursansvarig

Per Wikman Svahn

Lärare

Per Wikman Svahn

Fredrik Olsson

Ingvar Mattsson

Examinator

John Cantwell